

**BADANIE POTRZEB SZKOLENIOWYCH MIKRO, MAŁYCH I ŚREDNICH
PRZEDSIĘBIORSTW BRANŻY TRANSPORTOWEJ Z WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO**

**BADANIE WŁASNE FIRMY AUTO-SZKOŁA WOTA – kwiecień 2012
NA POTRZEBY PRZYGOTOWANIA WNIOSKU O DOFINANSOWANIE PROJEKTU:
*„ZAWODOWY KIEROWCA – podstawą branży transportowej”***

Składanego w ramach

Priorytet VIII. Regionalne kadry gospodarki,

Działanie 8.1. Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie

Podziałanie 8.1.1. Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw

Okres przeprowadzonego badania: **kwiecień 2012**

I. Wprowadzenie

Prezentowany dokument jest efektem badania własnego ankietowego firmy AUTO-SZKOŁA WOTA na potrzeby przeprowadzenia konsultacji w środowisku branży transportowej w województwie wielkopolskim. Branża transportowa (BT) jest kluczowym sektorem dla województwa wielkopolskiego i regionalnego rynku pracy m.in. dlatego, iż BT stanowi prawie 6% wszystkich firm w woj. wielkopolskim, z czego 99,8% reprezentuje sektor Mikro/Małych/Średnich Przedsiębiorstw (MMŚP) – dane zaczerpnięte m.in. za: GUS 2011. Jest to również efekt szybkiego wzrostu eksportu w Polsce – w 2010 r. o 137% oraz importu o 60% w stosunku do roku poprzedniego.

Pomimo pozytywnej koniunktury WOTA definiuje problem jaki stanowi dla tej branży niski poziom kwalifikacji zawodowych pracowników. Przyczyną jest związek pracy w BT z posiadaniem odpowiednich uprawnień przez pracowników, czyli kwalifikacji zawodowych formalnie wymaganych do pracy.

Można wyróżnić w BT najliczniej reprezentowane grupy zawodów:

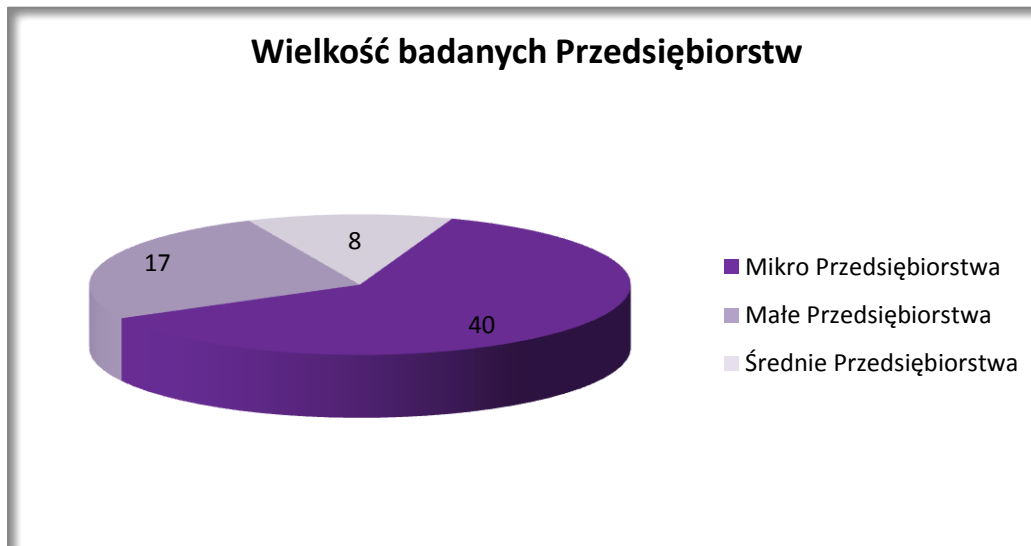
- kierowców samochodów ciężarowych (kat. C, C+E, KW)
- kierowców autobusów (kat. D)

Najmocniej problem odpowiednich kwalifikacji pracowników do „pracy za kółkiem” dotyka Mikro, Małych i Średnich przedsiębiorców, głównie przez wzgląd na o wiele niższe zasoby finansowe przeznaczane na szkolenie kadry niż to jest w przypadku firm Dużych. Potwierdzają to raporty badające zapotrzebowanie na zawody – aż 77% pracodawców z Mikroprzedsiębiorstw, 50% z Małych i 68% ze Średnich firm transportowych zgłasza problem z rekrutacją pracowników wskazując przyczyną jaką jest brak odpowiednich kwalifikacji formalnych (dane za: „Raport BKL”, Warszawa 2010r.) W związku z powyższym zostało przeprowadzone badanie własne ankietowe firmy WOTA w celu zdefiniowania zapotrzebowania na nowych pracowników, możliwości szkolenia własnych pracowników przez mikro i małe przedsiębiorstwa oraz badanie potrzeb szkoleniowych pracowników w/w przedsiębiorstwach związanych z konkretnymi kwalifikacjami i uprawnieniami zawodowymi.

II. Próba badawcza

a) wielkość i liczba przedsiębiorstw

Badanie własne objęło sektor MMŚP – 65 Przedsiębiorstw: 40 Mikro (zatrudniających do 9 pracowników), 17 Małych (zatrudniających od 10 do 49 pracowników), 8 Średnich (zatrudniających od 50 do 249 pracowników) przedsiębiorstw. Liczbę odpowiednio przedstawia wykres poniżej.

Prace związane z prezentowanymi wynikami badania zostały przeprowadzone kwietniu 2012 roku.

b) branża

Badaniem własnym została objęta Branża Transportowa (BT), którą reprezentują głównie firmy o charakterze transportowym – pasażerskim i towarowym. **PKD 2007 w sekcję H Dział 49 – TRANSPORT LĄDOWY I RUROCIĄGOWY.**

c) zasięg terytorialny badania

Badanie objęło MMŚP z terenu woj. wielkopolskiego, tzn. prowadzących działalność (posiadających jednostkę organizacyjną) na terenie woj. wielkopolskiego. W celu uzyskania kontaktu, korzystano z danych zawartych w ogólnie dostępnych katalogach branżowych: Panorama Firm - panoramafirm.pl, najlesifachowcy.pl, biznes nawigator - www.baza-firm.com.pl, www.katalogprzedsiębiorstw.pl, www.firmy.net/szukaj.html.

Badano potrzeby szkoleniowe w trzech rejonach:

- poznańskim: 30 przedsiębiorstw
- pilskim: 15 przedsiębiorstw
- Konin/Kalisz: 10 przedsiębiorstw

d) Procedura badawcza

Do badania wykorzystano kwestionariusze ankiet. Proces badawczy obejmował wysłanie ankiety drogą faxową lub emailową tudzież badanie zostało przeprowadzone telefonicznie a kwestionariusz został wypełniony przez pracownika Auto-Szkoły WOTA zgodnie z odpowiedzią ze strony ankietowanej firmy na poszczególne pytania. Poniżej przedstawiono wzór ankiety na podstawie której przeprowadzono badanie.

Wzór1.BT.wielkopolska.

Ankieta potrzeb szkoleniowych przedsiębiorstw branży transportowej sektora Mikro, Małych i Średnich Przedsiębiorstw w woj. wielkopolskim				
1. Proszę podać liczbę pracowników zatrudnionych w państwa przedsiębiorstwie				
2. Proszę podać branżę funkcjonowania przedsiębiorstwa				
3. Czy planują Państwo zatrudnić w latach 2012-2013: - kierowców samochodów ciężarowych, - kierowców autobusów, - innych – proszę podać kogo			TAK	NIE*
			*NIEPOTRZEBNE SKREŚLIĆ	
4. Czy Państwa przedsiębiorstwo jest w stanie szkolić we własnym zakresie finansowym: - kierowców samochodów ciężarowych, - kierowców autobusów, - w innym zakresie (jakim?)			TAK	NIE*
			*NIEPOTRZEBNE SKREŚLIĆ	
5. Czy Państwa przedsiębiorstwo oddelegowałoby własnych pracowników na szkoleniach w ramach w/w kwalifikacji gdyby nie musiało ponosić kosztów – kursy byłyby finansowane ze środków unijnych.			TAK	NIE*
			*NIEPOTRZEBNE SKREŚLIĆ	
6. Czy stwierdzają Państwo wśród pracowników własnej Firmy zainteresowanie dofinansowanymi kursami zawodowymi (zarówno pracownik jak i pracodawca nie ponoszą kosztów) wymienionymi poniżej?			TAK	NIE*
			*NIEPOTRZEBNE SKREŚLIĆ	
7. Proszę podać stwierdzone pośród pracowników jak i pracodawców powody, dla których nie szkolono pracowników lub pracownicy sami niechętnie uczestniczyli w kursach zawodowych. Proszę zaznaczyć krzyżykiem poniższe przykładowe lub podać inne:				
Wysokie koszty kursów zawodowych		Długi czas trwania kursów		Intensywność zajęć
Problemy z pogodzeniem uczęszczania w zajęciach z obowiązkami zawodowymi lub życiem rodzinnym				
Wysokie koszty dodatkowe : koszty dojazdów na zajęcia		koszty noclegów		Koszty wyżywienia
Inne bariery:				
Dziękujemy za wypełnienie ankiety!!!				

e) wyniki badania

Dane, które otrzymano po przeprowadzeniu badania, pozwoliły na oszacowanie potrzeb szkoleniowych – na kursy zawodowe nadające uprawnienia formalne do wykonywania pracy w firmach branży transportowej. Badanie odzwierciedliło zarówno potrzeby pracodawców jak i zainteresowanie samych pracowników oraz ich potrzeby jak i bariery powodujące trudności w dostępie do danych kwalifikacji.

e.1 – pytanie nr 3

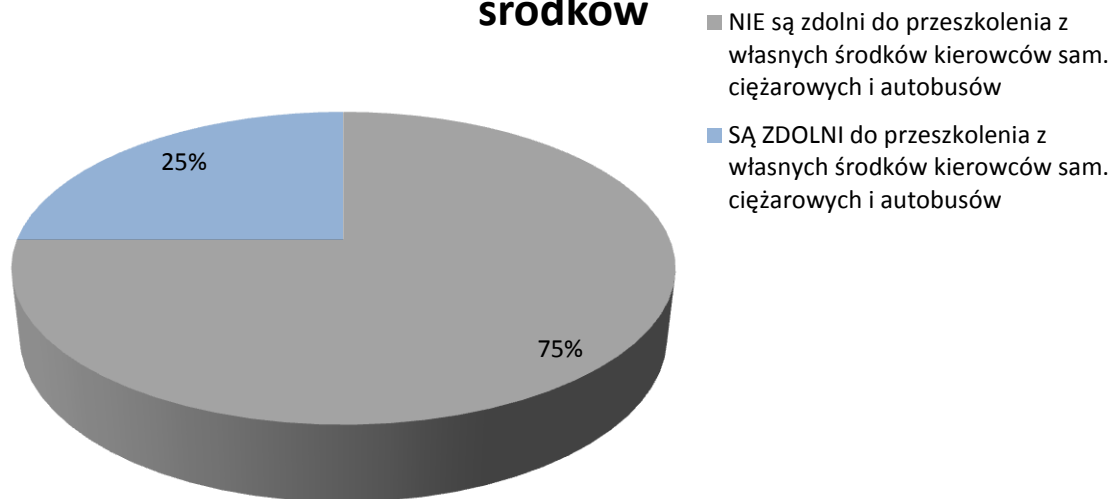
Na pytanie dotyczące planów zatrudnienia pracowników o określonych uprawnieniach w ankiecie, przedsiębiorstwa wskazały następujący popyt na pracowników na lata 2012-2013 (dane procentowe ilości liczby badanych firm):

e.2 – pytanie nr 4

Na pytanie dotyczące możliwości szkolenia własnych pracowników w ramach kwalifikacji wymienionych w ankiecie - we własnym zakresie finansowym, aż 75% badanych przedsiębiorstw (48 firm) zadeklarowało, iż nie jest w stanie szkolić pracowników przy pomocy samodzielnych środków.

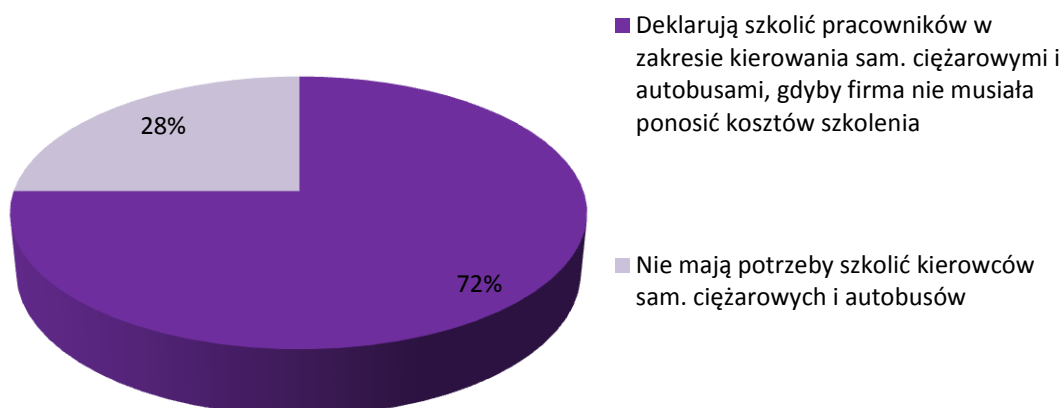
Zdolność szkolenia pracowników z własnych środków

e.3 – pytanie nr 5

Na pytanie dotyczące oddelegowania pracowników na szkolenie, w sytuacji gdy przedsiębiorstwo nie ponosiłoby kosztów szkolenia – aż 72% badanych firm (46 przedsiębiorstw) deklaruje szkolić pracowników w zakresie kwalifikacji wymienionych w ankiecie, gdyby nie musiała ponosić kosztów.

Zdolność szkolenia pracowników ze środków zewnętrznych

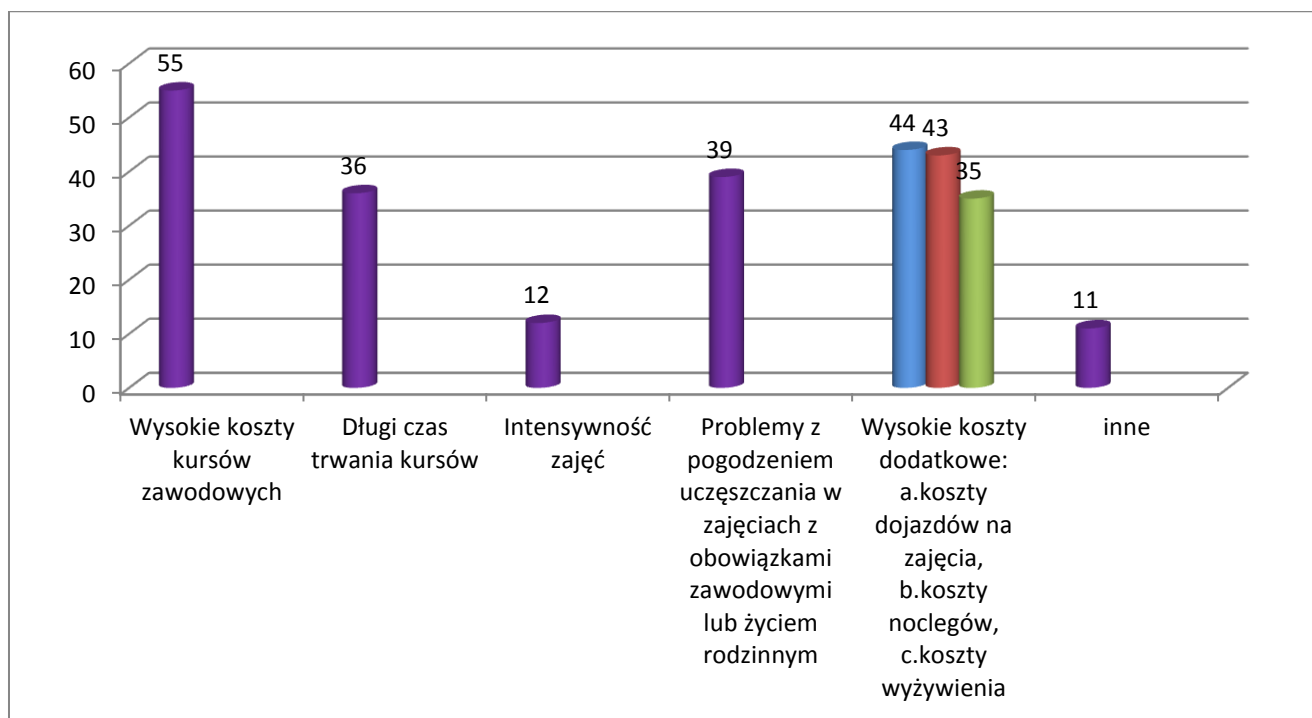
e.4 – pytanie nr 6

W pytaniu nr 6 badano zainteresowanie samych pracowników uczestnictwem w szkoleniach proponowanych w ramach projektu „ZAWODOWY KIEROWCA – podstawą branży transportowej”. Informacje uzyskano od osób upoważnionych do reprezentowania przedsiębiorstwa lub samych właścicieli firm, którzy kontaktując się bezpośrednio z pracownikami, stwierdzali bądź nie, zainteresowanie szkoleniem w zakresie danych prowadzenia samochodów ciężarowych i autobusów. Spośród ankietowanych firm średnio z ok. 80% przedsiębiorstw stwierdzono, że ich pracownicy są zainteresowani kursami dofinansowanymi proponowanymi w ramach projektu.

e.4 – pytanie nr 7

W pytaniu nr 7 ankiety weryfikowano bariery w dostępie do kursów lub powody dla których pracownicy niechętnie uczestniczyli w szkoleniach. Pozwoliło to uzyskać szacunkowe dane dotyczące barier i potrzeb potencjalnych Beneficjentów Ostatecznych. W ankiecie podano przykładowe najczęściej spotykane bariery w analogicznych projektach realizowanych przez Auto-Szkołę WOTA oraz umożliwiono podanie innych niż przykładowo wymienione bariery. Poniższe zestawienie ukazuje pewne bariery jakie napotyka zarówno pracodawca jak i pracownik. Najlichnieszym powodem dla którego pracodawcy niechętnie szkolą pracowników lub sami pracownicy niechętnie uczęszczają na szkolenia we własnym zakresie jest wysoki koszt kursów zawodowych, natomiast szczególnie często pojawia się również bariera dotycząca długości i intensywności szkoleń zawodowych, wynikająca z ustawowych wymogów prowadzenia danych kursów. Poniższy wykres ukazuje liczbę firm, w których wskazano na daną barierę w dostępie do kursów. Tylko kilkanaście firm wskazało na inne bariery w dostępie poza przykładowo wymienionymi, a należały do nich m.in. obawa przed przejściem przez konkurencję wykwalifikowanego pracownika, lub wyjazd pracownika za granicę czy problem ze zdaniem egzaminu państwowego ale także trudności komunikacyjne z dojeżdżaniem na zajęcia. Niniejsze dane wskazują na liczby firm, w których

stwierdzono bariery. Wiele spośród badanych przedsiębiorstw stwierdzało z własnej perspektywy lub pracowników kilka jednocześnie poniższych barier.

III. Podsumowanie.

Niniejsze badanie własne Auto-Szkoły WOTA miało na celu weryfikację potrzeb szkoleniowych Mikro, Małych i Średnich Przedsiębiorstw działających w branży budowlanej na terenie województwa wielkopolskiego. W sposób ankietowy zweryfikowano zapotrzebowanie na dane kwalifikacje zawodowe w powyższych firmach, jak i zdolność tych podmiotów do szkolenia własnych pracowników. Kompleksowość badania uzupełnia również pytanie o problem barier jakie napotykają pracodawcy, jak i sami pracownicy w uzyskaniu nowych lub podwyższaniu kwalifikacji zawodowych. Badanie zdecydowanie potwierdziło, że Mikro, Małe i Średnie Przedsiębiorstwa w większości nie są zdolne do szkolenia pracowników z własnych środków finansowych. Zasoby tych firm pomimo dobrej koniunktury gospodarczej dla branży transportowej, nie pozwalają finansować pracownikom kosztownych kursów zawodowych. Badanie ukazuje również pewne bariery związane z intensywnością i długością trwania takich kursów, co pozwala kompleksowo odpowiedzieć na oczekiwania potencjalnych Beneficjentów Ostatecznych.

Zebrane w badaniu dane przyczyniły się do formowania treści wniosku o dofinansowanie „ZAWODOWY KIEROWCA – podstawą branży transportowej” oraz

adekwatnej odpowiedzi na problem jakim są niskie kwalifikacje kadr pracowniczych w najmniejszych i średnich firmach branży transportowej w woj. wielkopolskiego. Natomiast zdefiniowanie barier, pozwoliło przygotować ofertę szkoleniową niwelującą potencjalne trudności w dostępie dla uczestników.

Zgromadzone dane zostały poddane obróbce statystycznej zgodnie z zasadami metodologii badań społecznych. Uprzejmie dziękujemy Przedsiębiorcom i ich Pracownikom za udział w badaniu.

Opracowanie:

Auto-Szkoła WOTA spółka jawna, kwiecień 2012, Łódź.